

Enric Alberich

El cicle dedicat a Luis Buñuel que tindreu la ocasió de veure aquesta temporada, en la primera remesa que es projectarà el mes d'octubre, es compona de sis de les set primeres pel·lícules que realitzà l'universal cineasta aragonès. Una bona oportunitat, doncs, per a descobrir-o redescobrir, segons els casos- els inicis i l'assentament d'un estil de fer cinema tan personal com inconfusible des de la seva mateixa textura, des de la seva aparença immediata.

Si és veritat que, a grans trets, l'obra de Buñuel es pot dividir en tres grans blocs - l'etapa surrealista, els prolífics anys mexicans i, finalment, l'etapa francesa, puntejada per dues famoses incursions espanyoles que significaren *Viridiana* (1961) i *Tristana* (1970)- també es ben cert que la tercera i darrera etapa és, de llarg, la més coneguda, la més popularitzada per les emissions televisives, les reposicions i els guardons de tota mena. Per això mateix aquesta primera remesa resulta encara més atrac-

tiva: d'una part, poden assistir a la projecció de films que varen suposar la seva forta irrupció en el món del cinema, com foren *Un chien andalou* (1928) i *L'Âge D'Or* (1930), un díptic amb el qual Buñuel mostrà clarament la seva filiació surrealista- coescrits amb Salvador Dalí, aquests treballs no es poden entendre sense tenir en compte la importància que les avantguardes artístiques tingueren per a la *intelligentsia* dels anys 20- així com el seu gust per provocar a l'espectador a través d'imatges a la vegada impactants i imaginatives.

Poc després, *Las Hurdes* (1932) significà un altre manera de provocar, més dirigida a la consciència ideològica del receptor i amagada sota les formes del documental. Amb l'arribada de

la dictadura de Franco, Buñuel agafà el camí de l'exili i no tornà dirigir un llarg fins *Gran Casino* (1947). Instal·lat a Mèxic, encetà una etapa sovint menyspreada però força interessant, en la qual va demostrar la seva capacitat per emmotllar-se a un sistema de producció pobre i molt rígid tot restant admirablement fidel al seu univers ètic i estètic. *Susana* (1951) i *Los olvidados* (1950)- per la qual va obtenir el Premi al Millor Director de Cannes 1951- són dos magnífics exponents d'aquesta etapa frenètica i plena d'inventiva, tota una demostració que el veritable geni sempre acaba sortint a la superfície siguin quines siguin les circumstàncies. ■

